

## 2006-07-23 (Alvar Svensson) - Fariseism och kristendom

Predikan på 6 sönd efter Trefaldighet 2003.

**Text:** Matt 5:20-26 ”Jag säger er att om er rättfärdighet inte går långt utöver de skriftlärdas och fariseernas, skall ni inte komma in i himmelriket.

21Ni har hört att det är sagt till fäderna: Du skall inte mörda. Den som mördar är skyldig inför domstolen. 22Jag säger er: Den som är vred på sin broder är skyldig inför domstolen, och den som säger till sin broder: Ditt dumhuvud, är skyldig inför Stora rådet, och den som säger: Din dåre, är skyldig och döms till det brinnande Gehenna. 23Därför, om du bär fram din gåva till altaret och där kommer ihåg att din broder har något emot dig, 24så lämna din gåva framför altaret och gå först och försona dig med din broder, och kom sedan och bär fram din gåva. 25Var angelägen om att göra upp med din motpart när du är med honom på vägen, så att din motpart inte överlämnar dig till domaren och domaren överlämnar dig till fångvaktaren och du blir kastad i fängelse. 26Amen säger jag dig: Du slipper inte ut därifrån, förrän du har betalat till sista öret.”

### Fariseism och kristendom, två oförenliga religioner

Vår text tillhör inledningen på den berömda bergspredikan. Härundervisar Jesus sina åhörare om att den som inte har en rättfärdighet som går långt utöver fariséernas och de skriftlärdas kommer inte in i himmelriket. Vad menar han med det? Ja, då måste vi först säga några ord om fariséerna och fariseismen. Rätt ofta används ordet farisé och det i olika sammanhang. För det mesta används ordet i negativ och nedvärderande sammanhang. Ingen vill vara farisé. Man tänker sig en farisé som en som dömer och fördömer alla andra människor, han framhåller sig själv och räknar med att få sin belöning av Gud.

Ibland hör man att fariséerna likställs med självgoda och uppblåsta människor som inte alls var så noga med sina liv. Det är helt fel, de var till och med mycket noga med sitt sätt att vara och noga med att hålla den lag som Moses gett. Dessutom hade man ett antal stadgar som de äldste tillagt för att ytterligare begränsa och omgärda sina liv. Hela deras liv var oerhört inrutat i laguppfyllelse och strävan att verkligen inte handla emot Gud. När Jesus här använder sig av Mose lag är det välbekant och väl kända ord för dem. ”Ni har hört...” säger Jesus.

Fariséerna hade Mose lag som utgångspunkt och det har de gemensamt med kristendomen. ”Jag har inte kommit för att upphäva ..”Jesus betonar här vikten av människans innersta inställning till lagen, hjärtats inställning och naturligtvis hur det ska prägla människans liv. Hur lagen ska leda livet på efterföljens och lydnadsens väg. I vår text är det särskilt ett bud Jesus utlägger, det femte. Det har att göra med själva livet och att vi ska se på vår nästas liv som något okränkbart. Du ska inte mörda! Man kan lätt föreställa sig att det är ett bud som de allra flesta ser som det enklaste av alla bud. ”Jag har inte mördat någon”! Det är verkligen något att vara tacksam för. Ett mord betraktas ju trots allt fortfarande som ett grovt brott även om det kusligt nog händer också i de fredligaste byar.

Det femte budet gäller inte endast den yttre grova gärningen, dvs att verkligen ta en människas liv utan bara det att tilltala sin nästa på ett nedsättande sätt är ett brott mot detta bud. Eller att uppträda oförsonligt mot nästan är också ett brott mot femte budet. Vi ser också annan sak i Jesu utläggning, det finns inget som ursäktar att skjuta upp en försoning. Inte ens ett offer ska komma emellan. Utan först en förlikning sedan offergåvan.

Här lär vi oss hur viktigt det är att en försoning kommer till stånd. Det är en fariséistisk inställning att tro att man genom ett offer kan ersätta en förlikning med sin broder. Hur viktigt är det inte just i vår tid att man tar detta i beaktande, att vi som hyllar den kristna tron också i våra liv befäster och bekräftar den skillnaden mellan fariseism och kristendom. Våra liv ska återspegla det som finns inne i hjärtat, det ska inte vara hyckleriets fördunklade spegelbild utan den äkta och levande bild som åstadkoms i det hjärta som lever av evangelium. Jesus varnar oss för motpartens reaktion, det kan bli en rättegång och då är det ingen som vet hur det slutar. Det kan bli en dom som är helt oväntad och

den domen kan bli så hård att den rent av är omöjlig att komma undan. Tillämpat på det andliga området, blir domen en olyckans dom, en dom till evigt straff.

När vi står inför denna text ur bergspredikan står det klart för oss att fariseism och kristendom har ett gemensamt, de har utgångspunkt i Mose lag. Men vi har sett på avgörande skillnader vad gäller det inre livet. Så finns det ytterligare en avgörande skillnad nämligen i inställningen till människans förmåga. I den kristna tron läres klart att människan av naturen är helt förlorad och utan förmåga att välja den goda principen. I fariseismen är det en självklarhet att människan själv avgör och väljer fritt mellan ont och gott.

Detta visar tydligt varifrån den new age inspirerade tron kommer och det helande som har blivit den moderna förkunnelsens kähäst. Då förkunnelse och själavård går ut på att människan ska finna sig själv, bli allt starkare i sig själv och välja den goda principen. I den kristna religionen lär vi oss att det goda som den nyskapade människan vill förmår hon inte utan hon är starkt kringskuren av den gamla människans inneboende kraft. Hela livet måste hon kämpa med denna kraft inom henne. Seger över den gamla människan finns endast i evangelium, i Jesus Kristus och i tron på honom. Om mötet mellan fariseism och kristendom skriver t ex Petrus i sitt 1 brev kapitel 2 ”Ty det är Guds vilja att ni genom att göra gott skall tysta munnen på oförståndiga och okunniga människor. 16Ni är fria, men använd inte friheten som täckmantel för att göra det onda utan för att tjäna Gud.”

Det var en kyrkobesökare som slutat gå till kyrkan därför att där hörde hon bara om sin egen olycka och hur förlorad hon var i Guds ögon. Prästen predikade endast om människans fördärv och oförmåga till det goda. Nu ville hon inte höra mer om det. Nu är det så att det är lagens verk att förkrossa och visa till den egna oförmågan, det slutar inte där, det är evangelium som ska upprätta och omskapa. Det är betecknande för den apostoliska undervisningen i t ex Ef 2 där han undervisar om att det är av nåd utan gärningar vi förklaras rättfärdiga inför Gud och så fortsätter aposteln: ”Ty hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar, som Gud har förberett, så att vi skall vandra i dem.”

Det är först igenom evangelium det ges verklig kraft att göra det goda. Det är evangelium som ger en hälsosam självkänsla. Det är evangelium som säger, dina synder är förlåtna, utstrukna och kastade i havets djup. Det är evangelium som säger till den förkrossade människan: du är älskad av Gud, Jesus har gått i ditt ställe. Det säger dig hur högt du är värderad i Guds ögon, det säger dig vilket oerhört pris du betingar, det visar hur oändligt mycket mer Guds kärlek är värd. Den har du inte förtjänat genom trogen gärning. Den kärleken möts du av för Guds egen skull, för hans älskade Sons skull som utgivit sig själv för dig i döden.

Då kan man gå hem från kyrkan lycklig över denna sanning och glad över att det predikas i en tid fylld av fariseistisk anda. Fariseismen är en farlig religion och den vinkas inte bort med gest av självsäkerhet, den avvisas endast av det rena och klara evangeliet som upprättar, omskapar och uppmuntrar till goda gärningar gjorda i tron på Jesus Kristus. 1 Joh 3: 18 ”Kära barn, låt oss älska, inte med ord eller fraser utan i handling och sanning.” **Amen.**